

EDUNVALVONTAKATSAUS

Toukokuu 2020

Sisällys

Yleiskatsaus edunvalvontaan.....	4
Hankekohtainen tiivistelmä.....	5
Bioenergia ry:n tavoitteet.....	10
Bioenergia ry:n missio ja visio.....	10
Strategia 2019 ja edunvalvonta	10
Kärkihankkeet	11
Energiaverouudistus (Laurikka).....	12
Laaja-alainen turvealan työryhmä (Salo).....	14
Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson)	15
Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson)	16
Tärkeät hankkeet	17
EU: Ilmastolaki ja 2030-ilmastotavoite (Laurikka).....	18
EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty)	19
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty).....	21
Kestävyysskriteereiden toimeenpano (Tuohiniitty)	23
Energiatuki (Tuohiniitty).....	25
Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitukset (Salo).....	27
Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalten keruun edunvalvonta (Salo).....	29
Hiilensidonta ja sidontateknologiat (Laajalahti)	31
Luonnonsuojelulain uudistus ja soiden luonnontilaisuusluokitus (Salo).....	33
Seurattavat hankkeet.....	35
YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka)	36
EU: Biodiversiteettistrategia (Laurikka)	37

EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-plan) (Laajalahti)	38
Maakuntakaavoitus (Salo).....	40

Yleiskatsaus edunvalvontaan

Koronakriisi on jatkunut loppukevään aikana. Toukokuussa keskusteluun on noussut kriisin jälkeinen elvytys niin kotimaassa kuin EU-tasolla. Beryn toimisto on nostanut ideoita kotimaan elvytyskeskusteluun, mm. [ehdotuksen](#) nykyisen Kemera-lain jatkamisesta ja asetuksen muuttamisesta 2015 mukaiseksi osana kestävä elvytystä.

EU:n ilmastolain käsittely on alkanut neuvostossa ja parlamentissa. Bery on osallistunut ilmastolain ja siihen liittyvän vuoden 2030-ilmastotavoitteen kommentointiin kevään aikana ensin EU-jaostoissa ja sittemmin eduskunnan suuntaan (TaV). EU-parlamentissa käsittelyvastuu on ENVl:ssä ja raportöörinä on Jytte Guteland (S&D) Ruotsista. Nils Torvalds (ALDE) ja Silvia Modig (GUE/NGL) ovat varjoraporttöörejä. Guteland esitti raporttiluonnoksessaan 29.4. EU:n päästötavoitteen kiristämistä -65 %:iin vuoteen 2030 mennessä.

Kestävän rahoituksen TEG-asiantuntijaryhmä julkaisi **taksonomiaraporttinsa** 9.3. Lopulliseen versioon saatiin bioenergiaa koskevia parannuksia, mutta haasteita on edelleen. Delegoidun asetuksen luonnosta odotetaan konsultaation kesäkuun lopulla. Komissio tulee kesällä perustamaan kestävän rahoituksen forumin, joka korvaa teknisen asiantuntijatyöryhmän. Taksonomian määrittelyyn osana poliittista sopua osallistuu jäsenmaiden asiantuntijoista koostuva ryhmä. Taksonomia tulee käyttöön 2021 lopulla ilmastonmuutuskriteerien osalta ja muiden osalta 2022 lopulla.

EU komissio julkaisi **biodiversiteettistrategian 20.5**. Bery pyrki kevään aikana viestimään strategian bioenergiaa koskevien kohtien ongelmista ja kommentoi strategiaa [tiedotteessa](#) 20.5. Strategia sisältää viittauksia bioenergiaan ja uusiutuvan energian direktiivin (RED2) mahdolliseen avaamiseen. Loppuvuonna 2020 komissio julkaisee bioenergian kysyntää ja tarjontaa EU- ja kv-tasolla käsittelevän raportin.

Kotimaassa **energiaverotyöryhmän** piti toimittaa ehdotuksiaan kehysriihen 7.4. mennessä, mutta aikataulu siirtyi eteenpäin koronakriisin takia. Työryhmä on pitänyt etäkokouksia 30.3., 2.4. ja 6.5. ja ensimmäisiä osuuksia ryhmän raportista on kirjoitettu huhti-toukokuussa. Turve sisältyy ryhmän tulokinnan mukaan 100 M€ lämmityspolttoaineiden veronkorotukseen hallituskauden aikana. Laaja-alaisessa turveryhmässä tehtävä AFRYn selvitys tuottaa myös energiaverotuksen kannalta olennaista tietoa. Selvitys valmistuu elokuussa, mutta välituloksia saadaan jo aiemmin.

Laajapohjaisen turvealan työryhmän järjestäytymiskokous pidettiin Teams-tapaamisena 31.3.2020. Koolla olivat kaikki nimeämispyyntöissä kutsutut tahot ja sihteeristön kanssa yhteensä 18 henkeä. Kokous vahvisti nimeämispyyntöissä esiin tuotua ja jo hallitusohjelmaan kirjattua linjaa. Ryhmän toimikauden (31.3.2020 – 31.3.2021) alkuvaiheen työskentely rakentuu toimeksiannossa esitettyjen kysymysten ja teettävän taustaselvityksen perustalta. Konsultille lähetettyä taustaselvityksen tarjouspyyntöä työryhmällä oli mahdollisuus kommentoida ennen sen jättämistä huhtikuun puolen välin jälkeen. Selvitys valmistuu kesän mittaan, ja työryhmä kokoontuu vielä ennen kesälomia. Turvevaliokunta eri työryhmineen sekä muut työryhmässä elinkeinoelämää edustavat pitävät tiiviisti yhteyttä ja toimivat työryhmään valittujen taustatukena.

Hankekohtainen tiivistelmä

KÄRKIHANKKEET

Energiaverotus (Laurikka):

- Energiaverotusta käsittelee virkamiestyöryhmä, jonka toimikausi on 18.11.2019-1.9.2020. Bery on toimittanut maaliskuussa näkemyksensä ryhmän asettamiin kysymyksiin.
- Työryhmän piti julkaista ehdotuksiaan kehysriihen 7.4. mennessä, mutta aikataulu siirtyi eteenpäin koronakriisin takia. Työryhmä on pitänyt etäkokouksia 30.3., 2.4. ja 6.5. ja ensimmäisiä osuuksia ryhmän raportista on kirjoitettu huhti-toukokuussa. Turve sisältyy ryhmän tulkinnan mukaan 100 M€ lämmityspolttoaineiden veronkorotukseen hallituskauden aikana.
- Laaja-alaisessa turveryhmässä tehtävä AFRYn selvitys tuottaa myös energiaverotuksen kannalta olennaista tietoa. Selvitys valmistuu elokuussa, mutta välituloksia saadaan jo aiemmin.

Laaja-alainen turvealan työryhmä (Salo):

- BEry on nimennyt työryhmään varsinaiseksi jäseneksi toimialapäällikkö Hannu Salon ja varajäseneksi Vapo Oy:n Mia Suomisen työryhmän toimikauden loppuun 31.3.2021. Ensimmäinen kokous oli 31.3.2020 ja parhaillaan konsultti valmistelee ryhmän nimissä tilattua taustaselvitystä.
- Turvevaliokunta toimii parhaansa mukaan BEryn ja muiden elinkeinoelämän järjestöjen edustajien aktiivisena taustoittajana.
- Koottu kevään mittaan tietoa ja näkemyksiä verovaikutuksista, pinta-aloista ja muista resursseista sekä tuotantomahdosta ja sen kehittymisestä syksyllä valmistuneen Pöyryn selvityksen jatkoksi.

Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson):

- Bery lausui huhtikuussa komission valmistelussa oleviin kestäviin lentopolttoaineisiin ja meriliikenteen polttoaineisiin. Valmistelu oli tiekarttavaiheessa. Toukokuun alussa annettiin lausunto vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuriin liittyvästä tiekartasta.

Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson):

- Bery teki toukokuussa ehdotuksen nykyisen Kemera-lain jatkamisesta ja asetuksen muuttamisesta 2015 mukaiseksi osana kestävää elvytystä.

TÄRKEÄT HANKKEET

EU:n ilmastolaki ja 2030-ilmastotavoite (Laurikka):

- EU:n ilmastolain käsittely on alkanut neuvostossa ja parlamentissa. Bery on osallistunut ilmastolain ja siihen liittyvän vuoden 2030-ilmastotavoitteen kommentointiin kevään aikana ensin EU-jaostoissa ja sittemmin eduskunnan suuntaan (TaV).
- EU parlamentissa käsittelyvastuu on ENV:ssä ja raportöörinä on Jytte Guteland (S&D) Ruotsista. Nils Torvalds (ALDE) ja Silvia Modig (GUE/NGL) ovat varjoraporttöörejä. Guteland esitti raporttiluonnoksessaan 29.4. EU:n päästötavoitteen kiristämistä -65 %:iin vuoteen 2030 mennessä.

EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty):

- Kestävän rahoituksen lainsäädännöstä saavutettiin poliittinen sopu 18.12.2019. Sovun viimeistelyn jälkeen komissio voi aloittaa delegoitujen asetusten antamisen, joilla määritellään kestävyydelle taksonomia.
- Taksonomiasta esitystä valmistellut TEG-työryhmä julkaisi taksonomian lopullisen esityksen komissiolle 9.3. TEG:n esitys tuli monilta osin parempaan suuntaan, mutta se ei ole REDII:n kanssa koherentti. Luonnos delegoidusta asetuksesta on tulossa kesäkuun lopulla konsultaatiokierrokselle.
- Komissio tulee perustamaan kestävän rahoituksen foorumin, joka korvaa TEG:n. Nimeämiskutsu on tulossa kesäkuussa. Foorumin lisäksi taksonomian määrittelyyn osallistuu jäsenmaiden asiantuntijoista koostuva ryhmä. Taksonomia tulee käyttöön 2021 lopulla ilmastonmuutuskriteerien osalta ja muiden osalta 2022 lopulla.

EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty):

- Konsultaatiokuuleminen energia- ja ympäristösuuntaviivojen jatkamisesta 2022 jälkeen päättyi heinäkuussa. Uusi komissio aloittanee 2020 alkupuolella valmistelun
- Työraportti (Staff Working Document) julkaistaneen Q3/2020 konsultaation tuloksista ja mahdollisista muutoksista. Siinä huomioidaan arvioiden mukaan Puhtaan Energian paketin muuttuvan sähköntuotannon mukanaan tuomia haasteita (mm varastointi ja joustot) sekä esimerkiksi kasvava kiinnostus vetyä kohtaan. Komissio voi päätyä joko pieneen säätämiseen tai isompaan uudistukseen. Jos päätyvät uudistukseen muutokset tehdään 2023 mennessä.

Kestävyysskriteereiden toimeenpano (Tuohiniitty):

- REDII direktiivin mukaisten bioenergian kestäväyskriteerien toimeenpanoa on valmisteltu laajapohjaisessa työryhmässä huhtikuusta 2019 alkaen. Työryhmän työn pohjalta virkamiesvalmisteltu lakiesitys oli lausunnolla tammi-helmikuussa 2020.
- Valtioneuvosto hyväksyi 14.5. istunnossaan [HE 70/2020](#) laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta

- Eduskunnassa käsittely on käynnistymässä kuulemisella MmV:ssä. TaV on mietintövaliokunta. Käsittely saattaa valmistua ennen kesälomia.

Energiatuki (Tuohiniitty):

- Bery antoi 22.1. lausunnon valtioneuvoston asetuksesta hiilen energiakäyttöä korvaavien hankkeiden investointituen myöntämisen yleisistä ehdoista vuosina 2020–2025. Valtioneuvosto [hyväksyi](#) asetuksen 19.3.

Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristölupitus (Salo):

- Vesienhoitosuunnitelmien viimeisen kauden 2021 – 2027 valmistelu ja toteutus on kevään mittaan siirtynyt vesienhoitoalueille, kun toimialakohtaiset ohjeet valmistuivat YM:ssä. Turvetuotannon vhoheesta annettu lausunto sitä valmistelleelle ympäristöhallinnon työryhmälle ei johtanut ohjeessa havaittujen puutteiden olennaiseen muuttamiseen. Tästä kirjelmöitiin uudelleen maaliskuun alussa. Huhtikuun lopussa annettu vastaus on omiaan vaikuttamaan alueellisissa vesienhoidon yhteistyöryhmissä toimivien alaa edustavien orientoitumiseen ja työskentelyyn.
- Vesienhoidon tilatavoitteet kiristyvät ja ”one out, all out -periaate” (= yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän huononeminen johtaa suoraan luokituksen laskuun) korostuu. Vesienhoitosuunnitelmat tulevat otettavaksi huomioon ympäristölupaharkinnassa, ja tilatavoitteista poikkeaminen on erittäin vaikeaa.
- Ympäristölupituksessa korostuu YSL:n 89§ (lupaehtojen harkinnanvarainen tarkistaminen). Kun määräaikaisesta ympäristölupien tarkistamismenettelystä luovuttiin muutama vuosi sitten, niin lainsäädäntöön jäi tarkentamatta vastuut ja menettelyt, jotka tekijät laukaisevat uuden ympäristölupaprosessin. Tämä on johtanut erilaisiin käytäntöihin ja epätietoisuuteen. Aikaisemmin voitiin normaalin ympäristölupavalvonnan ja kehottamisen avulla hoitaa havaittuja puutteita lupavelvollisen tietoon ja korjaamaan tilanne ilman raskasta uudelleen luvittamista usein pienten parannusten aikaansaamiseksi. Vesienhoidon kiristyvät tilatavoitteet ja niiden tulkinta luovat riskin puuttua §89:n kautta periaatteessa kaikkiin voimassa oleviin turvetuotannon ympäristölupiin.

Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen keruutoiminnan edunvalvonta (Salo):

- Painopiste kasvuturpeen edunvalvonnassa on kevään mittaan ollut kansallisen lannoitevalmistelain uudistamisen seurannassa. Siinä erityinen, vain Suomea koskeva muutostarve liittyy nk. ankaran tai korkean vastuun periaatteen soveltamiseen kasvualustojen valmistamiseen. Tämä haittaa niin viherympäristöalan yritystoimintaa (esim. jos kaupunkien viherurakassa tuotetaan paikallatehtäviä kasvualustoja sekoittaen maa-aineksia ja maanparannusaineita, olet ankaran vastuun piirissä) kuin varsinaisia kaupallisia kasvualustojen valmistajiakin. Oikeudellista selvitystä ankarasta vastuusta on käytetty alkuvuodesta yhdessä sidosryhmien (VYL, SBB ry ja MMM) kanssa taustavaikuttamiseen ja ajatustenvaihdon pohjana myös MTK:n kanssa.
- Rahkasammalen keruun uusiutuvuuteen ja ilmastovaikutuksiin liittyvää tutkimustoimintaa pohjustetaan liikkeellelähdöllä viimeistään ensi syksyn aikana keskeisten tutkimuslaitosten ja alan toimijoiden yhteistyönä.

- Rahkasammalen keruutyöohjeen luonnos valmistui ja julkaistiin hyväksynnän jälkeen kolme vuotta sitten keruuperiaatteet allekirjoittaneilla tahoilla. Se on tarkoitettu vuosittain tarkentuvaksi edelleen jatkuvassa keruutoiminnan pilottivaiheessa. Siihen tukeutuen ja edelleen sitä kehittäen käytännön toimintaa voidaan ohjata, perehdyttää työntekijöitä, mahdollistaa keruualueiden liittäminen tulevaisuudessa erilaisiin sertifiointijärjestelmiin sekä muutoinkin osoittaa vastuullisuutta.

Hiilensidonta (Laajalahti):

- Ilmastolain uudistuksen kevään kuulemisien [yhteenveto](#) julkaistu. Kuulemiset jatkuvat syksyllä. Esitys uudistuksesta alkuvuonna 2021.
- MMM:n selvitys kompensaatiojärjestelmistä ja mahdollisesta valtion omasta järjestelmästä tukea hiilensidontaa. Selvityksen kilpailutus kevään aikana, tuloksia vuoden 2021 keväällä.
- EU:n kiertotaloussuunnitelman osana tulossa sääntökehikko päästövähennysten sertifiointiin vuoteen 2023 mennessä. Myös teknologiat saatava mukaan.
- Hiilinielut ja hiilensidonta -verkosto kokoontui 14.5.2020 aiheena vapaaehtoiset päästökompensatiomarkkinat.
- Verkosto mukana negatiivisten päästöjen teknologioita käsittelevässä [NET RAPIDO](#) -tutkimushankkeessa sidosryhmänä. Hanke mukana myös lokakuun 2020 Bioenergiapäivässä.

Luonnonsuojelulain uudistus ja soiden luonnontilaisuusluokitus (Salo):

- Luonnonsuojelulain (LsL) uudistaminen alkoi näkyvästi helmikuussa mm. yleisön kuulemisella. Vähitellen alkaa näyttää siltä, että uudistuksesta on tulossa varsin laaja, jolla on yhteyksiä paitsi eurooppalaiseen ja kotimaiseen biodiversiteettikeskusteluun, myös ilmastolain ja myöhemmin vesilain uudistamiseen. Uudistamistyössä nostaa päätään ekologinen kompensatio. Lajien ja avainbiotooppien uhanalaiskehitys halutaan pysäyttää ja tässä tarvitaan lainsäädäntöä. Käytännössä yhteydet mm. vesienhoitosuunnitelmiin ja ympäristönsuojelulakiin halutaan myös katsoa. Tavoitteet ja laajuus huomioon ottaen tämä kaikki vaatii aikaa ja saattaa vaatia sitoumuksia myös hallituskauden yli meneviin ratkaisuihin?
- Uhanalaiskartoitus loi osaltaan pohjaa LsL:n uudistustyölle. Suolajiston ja nykyisen turvetuotannon ympäristölupamenettelyn kannalta uhanalaiskartoitus ei kokonaisuutena muodosta merkittävää uutta estettä, mutta luontoselvityksessä huomioon otettavia seikkoja tulee lisää erityisesti mahdollisten muiden lakien huomioon ottamisen kautta.
- Soiden luonnontilaisuusluokitusta, lähinnä sen rajausta haastetaan edelleen. Vähimmäistavoite, suoallaskohtaisten rajausten saamista kaikille avoimeen nettisovellukseen, turvevarojen tilinpitoon, on edelleen täyttymättä GTK:n resurssipulan takia. Jos suoluokituksen perustasta eli suoallaskoh- taisuudesta irtaudutaan, se voi johtaa käytännössä luokituksen merkityksen vähenemiseen ja tämän hyväksi käyttämiseen myös toisin päin.

SEURATTAVAT HANKKEET

YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka):

- Seuraava ilmastokokous siirrettiin koronakriisin vuoksi vuodelle 2021. Maailmanlaajuiset päästöt ovat tippumassa vuonna 2020 arvioiden mukaan n. 4-7 %.

EU: Biodiversiteettistrategia (Laurikka):

- EU komissio julkaisi biodiversiteettistrategian 20.5. Bery pyrki kevään aikana viestimään strategian bioenergiaa koskevien kohtien ongelmista ja kommentoi strategiaa tiedotteessa 20.5.
- Strategia sisältää viittauksia bioenergiaan ja uusiutuvan energian direktiivin (RED2) mahdolliseen avaamiseen. Loppuvuonna 2020 komissio julkaisee bioenergian kysyntää ja tarjontaa EU- ja kv-tasolla käsittelevän raportin.

EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) (Laajalahti):

- Horizon Europan hakukuulutuksien valmistelu on käynnissä ja ensimmäiset haut aukeavat mahdollisesti joulukuussa 2020.
- EU:n innovaatorahasto [Innovation Fund](#) tukee vähähiilisten teknologioiden markkinoille tuloa. Ensimmäinen hakukierros käynnistyy kesäkuussa 2020. Rahoitusta tarjolla 10 miljardia EUR. Ensimmäisen haun keskiössä ovat suuret demot (yli 7,5 milj. kustannukset) liittyen uusiutuvaan energiaan, CCS- ja CCU-projekteihin, teollisuuteen tai energian varastointiin.
- Vuotuinen SET-Plan conference järjestetään 23.-24.11.2020 Berliinissä.

Maakuntakaavoitus (Salo):

- Bery antoi lausunnon Kymenlaakson maakuntakaavan ehdotuksesta maaliskuun lopussa

Bioenergia ry:n tavoitteet

BIOENERGIA RY:N MISSIO JA VISIO

Bioenergia ry:n missio/tarkoitus on määritelty yhdistyksen säännöissä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää bioenergian ja turpeen tuotannon, käytön, kilpailukyvyyn ja taloudellisuuden yleisiä edellytyksiä kestävästi. Yhdistys edistää eri tuotantomuotojen tasapuolisuutta ottaen huomioon biomassan käytöstä saatavan jalostusarvon. Yhdistys edistää toimialan osaamista ja jäsentensä välistä yhteistyötä sekä parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys:

- seuraa ja edistää alan kehitystä ja lainsäädäntöä sekä tekee näihin liittyviä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja ja kannanottoja
- kokoaa ja julkaisee toimialaa koskevia tilastoja.
- osallistuu alaan liittyviin työryhmiin ja vaikuttaa alaa koskevan lainsäädännön, standardien ja menettelytapojen kehittämiseen
- ylläpitää yhteyksiä alan kotimaisiin ja ulkomaisiin järjestöihin, sidosryhmiin ja tutkimukseen sekä edistää alan yhteistoimintaa.
- harjoittaa sisäistä ja ulkoista viestintää ja tiedotusta julkaisemalla painotuotteita ja sähköistä viestintää, järjestämällä tiedotustilaisuuksia, julkistamalla tiedotteita sekä osallistumalla näyttelyihin ja messuihin.
- järjestää koulutus- ja tiedotustilaisuuksia, alan kokouksia sekä kotimaisia ja kansainvälisiä seminaareja ja konferensseja.
- neuvoo jäsenistöään alan kaupallisissa, hallinnollisissa, teknisissä ja ympäristöllisissä kysymyksissä.

Bioenergia ry:n visio on:

Suomessa on maailman parhaat edellytykset tuottaa biomassaan perustuvia kestäviä ja jopa hiilinegatiivisia tuotteita. Pyrimme toiminnassamme mahdollisimman korkeaan jalostusarvoon ja vientiin. Tuemme energiaomavaraisuutta, energian toimitus- ja huoltovarmuutta, työllisyyttä ja alueloutta. Olemme osa bio- ja kiertotaloutta. Energiaa otetaan talteen sivuvirroista.

STRATEGIA 2019 JA EDUNVALVONTA

Bioenergia ry päivitti vuonna 2019 yhdistyksen strategian. Strategia sisälsi edunvalvonnan, jäsenpalveluiden ja viestinnän painopisteet vuodelle 2019, tavoitetilat vuodelle 2025 sekä uuden vision (ks. yllä). Yhdistyksen edunvalvontahankkeet on jaettu kolmeen prioriteettiluokkaan: kärkihankkeet, tärkeät hankkeet ja seurattavat hankkeet. Jaossa otetaan huomioon toisaalta hankkeen tärkeys Berylle ja toisaalta

mahdollisuudet vaikuttaa lopputulokseen. Nyt kärkihankkeita on 4 kpl, tärkeiksi hankkeiksi määriteltyjä hankkeita 9 kpl ja seurattavia hankkeita 4 kpl.

Kärkihankkeet

Kärkihankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritelty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
Kotimaa: Energiaverouudistus	Virkamiestyöryhmä asetettu 11/2019, Valmis 9/2020	Harri Laurikka
Kotimaa: Laaja-alainen turvealan työryhmä	Työryhmä asetettu 31.3.2021 saakka. Ensimmäinen kokoontuminen oli 31.3., AFRYn taustaselvitys tekeillä.	Hannu Salo
Kotimaa: Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat	Fossiiliton liikenne -työryhmä asetettu ajalle 1.11.2019 – 30.10.2020 Liikenteen verotuksen työryhmä asetettu 1.9.2019 – 1.3.2021	Tage Fredriksson
Kotimaa: Metsätalouden kannustejärjestelmät	Jatkuva	Tage Fredriksson

ENERGIAVEROUUDISTUS (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Energiaveroilla kerätään merkittävästi varoja valtiolle. Energiaverojen kokonaiskertymä vuonna 2018 oli 4 657 miljoonaa euroa, kun veroja kerätään kaikkiaan noin 45,8 mrd (2019). Liikenteen polttoaineiden verojen osuus oli 2,954 miljardia 2018. Fiskaalisesti energiaverot ovat valtiolle melko vakaa tulonlähde verrattuna esimerkiksi yhteisöveroon ja ansio- ja pääomatuloveroon.

Kevyestä ja raskaasta polttoöljystä sekä kivihiilestä ja maakaasusta kannetaan niiden lämpöarvon perusteella määräytyvää energiasisältöveroa ja poltosta syntyvän hiilidioksidipäästön perusteella määräytyvää hiilidioksidiveroa. Lämmityspolttoaineista kannetaan valmisteverotuksen yhteydessä lisäksi huoltovarmuusmaksua. Kaasumaiset ja kiinteät biopolttoaineet ovat verottomia ja huoltovarmuusmaksuttomia.

Yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa verotetaan vain hyötylämmön tuottamiseen käytettyjä polttoaineita. Vuoden 2019 alusta aiemmasta hiilidioksidiveron puolituksesta luovuttiin, mutta samalla alennettiin vastaavasti yhdistetyssä tuotannossa käytettyjen polttoaineiden energiasisältöveroa.

Rinteen hallitusohjelmassa todetaan: ”Valmistellaan hallituksen ilmastotavoitetta palvelemaan kestävä verotuksen tiekartta, jonka ensimmäinen vaihe valmistuu vuoden 2020 kehysriihen mennessä. Valmistelussa haetaan ratkaisuja, jotka:

- 1) edistävät hallituksen ilmastotavoitteita taloudellisesti tehokkaimmin
- 2) nopeuttavat siirtymää pois fossiilisista polttoaineista ja jotka
- 3) samalla täyttävät sosiaalisen oikeudenmukaisuuden vaatimukset.

Hallitus edistää ilmastotavoitteiden toteutumista myös EU-tason verouudistuksissa. Kokonaisuuden yksi osa on tässä käsiteltävä energiaverouudistus.

Merkitys

Turpeen veron korotus (”laskennallinen verotuen vähentäminen”) yhdessä kasvavan päästökaupan yksikönnän kanssa uhkaa rajusti vähentää turpeen energiakäyttöä nopeammin kuin pelkkä päästökauppaohjaus.

Puun nopea kysynnän kasvu voi alueellisesti häiritä puumarkkinoita ja on ristiriidassa hallitusohjelman ainespuukirjauksen kanssa.

Kiinteän puun energiakäytölle on myös spekuloitu energiavero. Tämä lisäsi välittömästi kaukolämmön kustannuksia lähes kaikilla kaukolämpöyhtiöillä ja lisäisi elinkustannuksia suurelle joukolle ihmisiä.

Tavoite

- Turpeen veronkorotusten minimointi
- Kiinteän puun energiakäytön verotuksen torjuminen

Keinot

- Yhteistyö keskeisten järjestöjen kanssa
- Yhteydet työryhmän jäseniin, turpeen tuotannon ja käytön todellisten verovaikutusten esittäminen
- Yhteydet virkamiestyöryhmään, eri puolueiden edustajiin eri valiokunnissa, Beryn kuuleminen työryhmässä

- Energiaverotusta käsittelee virkamiestyöryhmä, jonka toimikausi on 18.11.2019-1.9.2020. Bery on toimittanut maaliskuussa näkemyksensä ryhmän asettamiin kysymyksiin.
- Työryhmän piti julkaista ehdotuksiaan kehysriiheen 7.4. mennessä, mutta aikataulu siirtyi eteenpäin koronakriisin takia. Työryhmä on pitänyt etäkokouksia 30.3., 2.4. ja 6.5. ja ensimmäisiä osuuksia ryhmän raportista on kirjoitettu huhti-toukokuussa. Turve sisältyy ryhmän tulokinnan mukaan 100 M€ lämmityspolttoaineiden veronkorotukseen hallituskauden aikana.
- Laaja-alaisessa turveryhmässä tehtävä AFRYn selvitys tuottaa myös energiaverotuksen kanalta olennaista tietoa. Selvitys valmistuu elokuussa, mutta välituloksia saadaan jo aiemmin.

LAAJA-ALAINEN TURVEALAN TYÖRYHMÄ (SALO)

Tilannekuvaus

TEM pyysi nimeämispyyntökirjeessään 6.3. Bioenergia ry:tä nimeämään varsinaisen ja varajäsenen laaja-alaiseen turvealan työryhmään. Varsinaiseksi edustajaksi työryhmään nimettiin toimialapäällikkö Hannu Salo ja varaedustajaksi Vapo Oy:n New Ventures -liiketoimintayksikön johtaja Mia Suominen. Työryhmän järjestäytymiskokous pidettiin 31.3. etäyhteyksin.

Asettamiskirje ja sittemmin ensimmäinen kokouskin antoivat kuvan selkeärajaisesta ja hallitusohjelman mukaisesta toimeksiannosta. Tällä työryhmällä ja siihen liittyvällä taustaselvityksellä on mm. kehysriihen agendan muututtua vielä aiemmin arvioitua paremmat mahdollisuudet toimia energiaverotusta valmistelevan virkamiestyöryhmän rinnalla ja tukena.

Turvevaliokunta ja sen verkostot ovat koonneet tietopohjaa mm. pinta-alakehityksestä ja työllistävyydestä sekä arvioineet kehitystä tuotantomahdon kautta. Aiemmin teetetty Pöyryn selvitys energiaturpeen käytöstä ja käyttöpaikoista on päätynyt sellaisenaan turvealan työryhmän käyttöön. Yhteistyö muiden elinkeinoelämän järjestöjen kanssa on ollut saumatonta ja kynnys yhteydenpidolle matala.

Merkitys

Energiaturpeen verotuksen tason kannalta työryhmän merkitys näyttää edelleen vähäiseltä, vaikka mahdollisuudet vaikuttaa välillisesti veropäätösten kerrannaisvaikutusten esiintuomisen kautta voivat olla paremmat kuin vielä maaliskuulla arvioimme. Ehkä entistä tärkeämpää onkin, että tässä työryhmässä sen kaikkien laaja-alaisuudessaan voitaisiin selvittää oikeudenmukaisen siirtymän (ml. JTF-rahasto) edellyttämiä seikkoja sekä kaikkia niitä sosiaalisia ja taloudellisia suoria ja välillisiä vaikutuksia, joita turpeen energiakäytön vähenemisellä on. Merkitykseen vaikuttaa myös, päästäänkö työryhmässä ratkaisuhakuiseen ja vuorovaikutteiseen työskentelyyn.

Tavoite

- BEryn tavoitteena on hallittu ja markkinaehtoinen turvetoimialan rakennemuutos sekä turvata oikeudenmukaisen siirtymän mahdollisuudet hyödyntäen sitä niin turvetoimialan uudistumisen kuin laajemmin bioenergia-alan yritysten hyväksi.

Keinot

- tiedon tuottaminen työryhmän, erityisesti elinkeinoelämän edustajien käyttöön, tapaamiset ja tarvittaessa myös lisäselvitykset sekä julkiset kannanotot keskeisistä asioista. Keinoja täsmennetään edelleen taustaselvityksen valmistuttua sekä tarvittaessa jo aiemmin.

- järjestäytymiskokous 31.3.2020. Alkuvaiheen työskentely rakentuu toimeksiannossa esitettyjen kysymysten ja teetettävän taustaselvityksen perustalta. Taustaselvityksen tarjouspyyntöä työryhmällä oli mahdollisuus kommentoida. Selvitys valmistuu kesän mittaan, ja työryhmä kokoontuu vielä ennen kesälomia.

LIIKENTEEN BIOPOLTTOAINEET JA VAIHTOEHTOISET KÄYTTÖVOIMAT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Vähäpäästöisen liikkuvuuden tiedonannon tarkoituksena on edistää merkittävästi EU:n talouden nykyai-
kaistamista, auttaa vähentämään liikenteen päästöjä ja täyttää EU:n sitoumukset Pariisin sopimuksen mu-
kaisesti.

Suomessa tähän liittyvät kysymykset sekä tieverkon ylläpidon rahoittaminen käsitellään parlamentaari-
sessä työryhmässä, joka antoi väliraporttinsa budjettiriihen alla elokuun lopussa. Lopullinen raportti an-
taan helmikuussa

Merkitys

Vähäpäästöisen vaihtoehtoisen energian käytön moninkertaistaminen liikenteessä merkitsee ennen kaikkea
kehittyneille biopolttoaineille kasvavia markkinoita muuallakin kuin Suomessa

Komissio on käynnistänyt huomattavan joukon toimenpiteitä liikenteen päästöjen vähentämiseksi ja sekto-
rin kehittämiseksi. Tärkeimpiä ovat vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin kehittäminen, sähköisen
liikkuvuuden yhteen toimivuus ja standardointi, ajoneuvojen testauksen parantaminen kuluttajien luotta-
muksen palauttamiseksi, liikenne- ja energiajärjestelmien yhdistäminen, julkisten hankintojen ohjaaminen
vähäpäästöisiin ratkaisuihin. Komissio kehittää menetelmän helpon vertailujen tekemiselle sähkö- ja mui-
den ajoneuvojen välillä.

Tavoite

- Kehittyneillä biopolttoaineilla on merkittävä rooli sekä EU:ssa ja etenkin Suomessa liikenteen pääs-
töjen vähentämiseksi. Puhtaiden biopolttoaineiden ja vaihtoehtoisten käyttövoimien käytön lisäämi-
nen
- Mahdollistaa tähän liittyvän liiketoiminnan kehittämiseen meillä ja muualla
- Kotimaisen tuotannon aikaansaaminen ennen kaikkea kotimaisilla raaka-aineilla
- Biopolttoaineen (ml biokaasu) maine päästöjen vähentäjänä entistä paremmaksi
- Biokaasun suotuisan kehityksen turvaaminen

Keinot

- Kotimaisten investointitukirahojen turvaaminen ja biopolttoaineiden aseman turvaaminen ja kehittä-
minen käyttövoimien kilpailussa
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
- Teknologianeutraalit ratkaisut
- Liikenteen veroratkaisuihin vaikuttaminen mm. työryhmien kautta.

- Bery lausui huhtikuussa komission valmistelussa oleviin kestäviin lentopolttoaineisiin ja merili-
ikenteen polttoaineisiin. Valmistelu oli tiekarttavaiheessa. Toukokuun alussa annettiin lausunto
vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuriin liittyvästä tiekartasta.

METSÄTALOUDEN KANNUSTEJÄRJESTELMÄT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Rahoitusjärjestelmän 2017 muutosten jälkeen hakemusruuhkaa ei ole ollut, mutta muut kielteiset ominaisuudet ovat edelleen korjaamatta eikä halua niiden korjaamisen ole. Osa hankkeista eivät toteudu suunnitelman mukaan tai jäävät toteutumatta, minkä takia osa käyttämättä jääneistä rahoista jäävät pysyvästi pois.

Merkitys

Pienpuu Kemera- kohteista saatava puu on merkittävä raaka-aine ennen kaikkea lämmöntuotannossa, mutta on ollut merkittävä myös joissakin voimalaitoksissa. Samalla on saatu hyvään tuotantokuntoon n 30 000 hehtaaria metsää. Nykyisten ehtojen mukaan puuta on kerätty vuosittain 40 000 hehtaarilta, mutta kertymät ovat oletettavasti pienemmät. VML:n mukaan rästejä on 700 000 ha.

Tavoite

- Puun korjuun tukeminen (korotettu pinta-alatuki) säilyy osana Kemera-lainsäädäntöä. Seuraavan kauden tukijärjestelmät ovat suunnitteilla ja pienpuun talteenotto säilytettävä.

Keinot

- Ensi vaiheessa suora yhteys ministeriöiden valmisteleviin virkamiehiin ja ministerin esikuntaan
 - Vaikuttaminen nimitettyyn työryhmään (alk. 15.3.), jossa Beryllä eikä ET:llä ole edustusta.
 - Vaikuttaminen työryhmän jäseniin
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
 - Sisätieto, Bioenergia-uutiset, Bioenergia-lehti

- Bery teki ehdotuksen nykyisen Kemera-lain jatkamisesta ja asetuksen muuttamisesta 2015 mukaiseksi osana kestäväää elvytystä.

Tärkeät hankkeet

Tärkeiksi hankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritelty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
EU: Ilmastolaki ja 2030-päästötavoite	Ilmastolaki esiteltiin 3/2020, 2030 tavoitetta odotetaan 9/2020	Harri Laurikka
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen	Komissiolta ei vielä esitystä	Hannes Tuohiniitty
EU: Kestävä rahoitus	Sopu kolmikantaneuvotteluissa 12/2019	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Kestävyysskriteerien toimeenpano	Työryhmä käynnissä	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Energiatuki	jatkuva	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvit	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen edunvalvonta	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Hiilensidonta ja sidontateknologiat	jatkuva	Erika Laajalahti
Kotimaa: Luonnonsuojelulain uudistus & soiden luonnontilaisuusluokitus	jatkuva	Hannu Salo

EU: ILMASTOLAKI JA 2030-ILMASTOTAVOITE (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Komissio julkaisi 28.11.2018 tiedonannon EU:n 2050-ilmastopolitiikasta ("A Clean Planet for all; A European strategic long-term vision for a prosperous, modern, competitive and climate neutral economy". EU:n on Pariisin sopimuksen mukaisesti jätettävä pitkän aikavälin ilmastostrategia vuoden 2020 aikana. Nykyään EU osana kehittyneiden maiden ryhmää tavoittelee 80-95 %:n päästöleikkausta vuoteen 2050 mennessä vuoden 1990 tasosta.

Hiilineutraaliustavoite 2050 on keskeinen osa uuden komission 11.12.2019 julkistamaa vihreän kehityksen ohjelmaa. Komissio julkaisi 4.3.2020 esityksensä Euroopan ilmastolaiksi, jolla hiilineutraaliustavoite 2050 sidotaan lainsäädäntöön. Esitys uudesta 2030-tavoitteesta on tulossa syksyn aikana ja sen toimeenpanevat ehdotukset kesällä 2021.

Merkitys

EU:n ilmastolakiin sisältyy 2050 hiilineutraaliustavoite sekä aikavälin 2030 - 2050 päästöpolkua koskevan prosessin määrittely. Syksyllä tuleva 2030-tavoite ja etenkin sen toimeenpano vaikuttavat suoraan bioenergian ja energiaturpeen kysyntään. Osana toimeenpanoa avattaneen ainakin päästökauppadirektiivi ja taakanjakolainsäädäntö sekä mahdollisesti myös LULUCF-, RED2- ja energiatehokkuusdirektiivit.

Tavoite

- edistää Beryn strategian mukaisesti bioenergia-alan hallittua kasvua ja turvealan hallittua siirtymää Suomessa ja varmistaa vakaa ja ennustettava toimintaympäristö

Keinot

- Vaikutetaan Bioenergy European kautta Brysselissä ja osallistutaan komission konsultaatioihin
- Osallistutaan kotimaassa EU:n ilmastolakia ja 2030-tavoitetta käsitteleviin prosesseihin EU-jaostoissa ja eduskunnassa

- EU:n ilmastolain käsittely on alkanut neuvostossa ja parlamentissa. Bery on osallistunut ilmastolain ja siihen liittyvän vuoden 2030-ilmastotavoitteen kommentointiin kevään aikana ensin EU-jaostoissa ja sittemmin eduskunnan suuntaan (TaV).
- EU parlamentissa käsittelyvastuu on ENV:ssä ja raportöörinä on Jytte Guteland (S&D) Ruotsista. Nils Torvalds (ALDE) ja Silvia Modig (GUE/NGL) ovat varjoraporttöörjä. Guteland esitti raporttiluonnoksessaan 29.4. EU:n päästötavoitteen kiristämistä -65 %:iin vuoteen 2030 mennessä.

EU: KESTÄVÄ RAHOITUS (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

EU haluaa varmistaa, että rahoitus tukee sen energia- ja ilmastopoliittisia tavoitteita sekä kansainvälisiä kestävän kehityksen tavoitteita (SDG), joihin Unioni on sitoutunut.

Tämän varmistamiseksi komissio (DG FISMA) julkaisi ensin maaliskuussa 2018 toimintaohjelman Kestävän Rahoituksen Kasvusta. Toukokuussa 2018 komissio julkaisi pakettina useasta lainsäädännöstä koostuvan esityksensä kestävästä rahoituksesta. Näiden käsittely on Parlamentissa valmistunut keväällä 2019. Neuvoston yleisnäkemykset valmistui lokakuussa 2019.

Tämän lisäksi komissio asetti asiantuntijatyöryhmän (TEG) heinäkuussa 2018. Työryhmän tehtävänä on valmistella esitys komissiolle käytettävästä taksonomiasta ja määrittelystä, jonka pohjalta voidaan arvioida, onko rahoitettava toiminta kestävä. Työryhmän luonnos julkistettiin 18.6.2019 kommentoitavaksi. Konsultaatioon tuli erittäin runsaasti vastauksia, ilmeisesti pelkästään metsää koskeviin kohtiin yli 500 vastausta. TEG:n toimiaikaa jatkettiin keväääseen 2020 asti.

Komissio on asettamassa kesällä uutta kestävän rahoituksen foorumia. Kesäkuun lopulla odotetaan komission delegoidun asetuksen luonnosta konsultaatiokierrokselle.

Merkitys

Kun lainsäädännön ja taksonomian mukainen taloudellinen toiminta katsotaan kestäväksi sen mahdollisuudet rahoituksen saamiseen paremmin ehdoin ovat todennäköiset. Alkuvaiheessa lainsäädäntö on rahoitusalan toimijoille vapaaehtoista, mutta määritelmien arvioidaan vaikuttavan seuraavassa vaiheessa esimerkiksi valtiontukisuuntaviivojen rajoituksissa.

Bioenergia-alan toimijoiden keskeisin huolenaihe on, että kestävän rahoituksen myötä tuodaan juuri hyväksytyn REDII direktiivin kestävä biomassan määritelmien kanssa ristiriitaisia kestävyys määritelmiä.

Tavoite

- Vaikuttaa siihen, että REDII mukainen kestävä bioenergia on kestävä myös tämän lainsäädännön piirissä.

Keinot

- Vaikuttaminen Suomen edustajiin EU-työryhmissä
- Vaikuttaminen Bioenergy European kautta ja suoraan komissioon

- Vaikutettu TEG:n energiatyöryhmään joulukuusta 2019 -helmikuussa 2020
- Tavattu komission 4 eri pääosaston edustajat 12.2.2020
- Hannes Tuohiniitty on osallistunut BioenergyEuropen edustajana ja tarkkailijajäsenenä TEG:n työhön, joulukuussa 2019 on kommentoitu TEG:n luonnostekstejä
- Osallistuttu VM:n 23.4.2019 sekä SEB:n 6.3.2019 järjestämiin tilaisuuksiin Suomessa
- Annettu lausunto TEG:n 1.kierroksen luonnokseen 25.2. sekä EIB:n energiahankkeiden rahoitusperiaatteisiin 24.3.2019

EU: VALTIONTUKISUUNTAVIIVOJEN UUDISTAMINEN (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Euroopan unionissa kilpailua sisämarkkinoilla vääristävät valtiontuet ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä. Komissio kuitenkin määrittelee sallitut valtiontuet tietyin ehdoin. Esimerkiksi tällä hetkellä jäsenmaissa noudatetaan energia-alan tuissa komission tiedonannon muodossa julkaisemia ”Suuntaviivat valtiontuesta ympäristön-suojelulle ja energia-alalle vuosina 2014-2020.” Nykyiset valtiontukisäännöt ovat voimassa 1.7.2014 – 31.12.2020.

Tiedonannossaan komissio on yksilöinyt listan ympäristö- ja energia-alan toimenpiteitä, joihin myönnettävä valtiontuki on yleensä hyväksytty. Näitä ovat mm. tuki ympäristösuojelun tason parantamiseen, tuki uusiutuville energialähteille, tuki energiatehokkuustoimenpiteille (ml. CHP).

Komissio ilmoitti tammikuun 2019 alussa, että jatkaa nykyisten suuntaviivojen (ml. energia ja ympäristösuuntaviivat (EEAG) voimassaoloaika 2022 loppuun asti. Julkinen konsultaatio jatkoajasta päättyi 16.5. ja komission päätti jatkoajasta.

Komissio on käynnistänyt arviointiprosessin uusien suuntaviivojen julkaisemisesta nykyisten jatkoajan päätyttyä 2022. Konsultaatio päättyi heinäkuussa: [https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EEAG Targeted Consultation](https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EEAG_Targeted_Consultation) Q1/2020 on odotettavissa komission raportti ja arvio tehtävistä muutoksista.

Komissio on korostanut, että jos ristiriitoja REDII kanssa on joissain suuntaviivoissa, menee direktiivi ohitse (päällekkäisyys 6/2021 – 12/2022).

Energiatuet kuuluvat ryhmäpoikkeusasetuksen alle, niiden osalta komissio tulee tekemään uudistuksen jo aikaisemmin.

Uusien suuntaviivojen ennakoidaan olevan tiukempia ja esim. kilpailukykyisten uusiutuvien energialähteiden tuet pyritään supistamaan minimiin ja lopulta lakkauttamaan kokonaan. Tähän pyritään esim. teknologia-neutraalien huutokauppojen ja tarjouskilpailumenettelyjen soveltamisella tukia myönnettäessä. Ennakkotietojen perusteella uusiutuvien energialähteiden tukijärjestelmien pitäisi jatkossa olla aikaisempaa enemmän avoimena myös muissa EU- ja ETA-maissa toimiville yrityksille.

Merkitys

Uudet valtiontukisäännöt tekevät aikaisempaa vaikeammaksi hyväksyä tukia, joita ei ole kilpailutettu. Mahdolliset ylituet (kuten 1.11.2017 uusilta toimijoilta sulkeutunut tuulivoiman syöttötariffi) ovat uusien valtiontukisuuntaviivojen oloissa kiellettyjä, ja niitä ei saa notifioida komission kilpailupääosastolla.

Suomen nykyinen metsähakkeen sähköntuotantotuki, joka notifioidiin komissiossa vuoden 2016 alussa, on voimassa siten, että sen piiriin voi hakeutua (12 vuoden ajaksi) vuoden 2020 loppuun saakka.

Tavoite

- Ennakoida hyvissä ajoin minkälaisia vaatimuksia EU:n uudet energia-alan valtiontukisäännöt pitävät sisällään. Näin voimme varmistaa, että ehdottamamme bioenergia-alan edistämiskeinot ovat oikeanlaisia ja voivat tulla hyväksytyksi.

Keinot

- Hankitaan mahdollisimman aikaisin tietoa uusien valtiontukisääntöjen valmistelusta komission. Lähteinä kilpailupääosasto, Bioenergy Europe ja TEM.

- BEry vastasi konsultaatioon jatkoajasta ja korosti biopolttoaineiden tukikelpoisuuden jatkamista 2022 asti.
- Valmistaudutaan vastaamaan 2022 jälkeisen ajan suuntaviivojen uudistusta koskevaan kyselyyn
- hankitaan tietoa tiedottamiseksi jäsenille

KESTÄVYYSKRITEEREIDEN TOIMEENPANO (TUOHINIITY)

Tilannekuvaus

Vuoden 2018 lopulla hyväksytty REDII direktiivi tulee toimeenpanna kansalliseen lainsäädäntöön 2021 alkuun mennessä. Suomessa toimeenpano tapahtuu muuttamalla biopolttoaineita koskevaa kestävyyslain-säädäntöä. Kestävyysvaatimukset koskevat yli 20 MW kiinteän biomassan laitoksia ja yli 2 MW biokaasu-laitoksia sekä kaikkea liikenteen biopolttoaineiden tuotantoa.

Aikataulu: Kansallisen toimeenpanon valmistelu on käynnistynyt TEM:n vetämänä. Virallinen työryhmä on asetettu toimimaan 1.4.2019 – 31.10.2020.

Kansallinen toimeenpanoa valmisteleva työryhmä järjesti kuulemistilaisuuden Helsingissä 4.10. Työryhmän väliraportti julkaistiin marraskuussa 2019 ja lakiluonnos kestävyyslain muuttamisesta on lausunnoilla helmi-maaliskuussa 2020.

REDII direktiivin mukaisten bioenergian kestävyyskriteerien toimeenpanoa on valmisteltu laajapohjaisessa työryhmässä huhtikuusta 2019 alkaen. Työryhmän työn pohjalta virkamiesvalmisteltu lakiesitys oli lausun-nolla tammi-helmikuussa 2020.

Valtioneuvosto hyväksyi 14.5. istunnossaan [HE 70/2020](#) laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta. Eduskunnassa käsittely on käynnistymässä kuulemisella MmV:ssä. TaV on mietintövalio-kunta. Käsittely eduskunnassa saattaa valmistua ennen kesälomia, mutta se voi myös siirtyä alkusyksyyn.

Komission toimeenpano-ohjetta valmistelee konsulttikonsortio, minkä työ valmistunee elo-syyskuussa, jonka jälkeen on odotettavissa komission delegoitu asetus.

Merkitys

Esityksellä on merkittävä vaikutus bioenergiakäytön ja etenkin käytön kasvun edellytyksiin. Hallinnollinen taakka voi nostaa polttoainekustannuksia ja mahdolliset jaakohtaiset erottelut tai kaskadikäyttövaatimus voisivat aiheuttaa vakavan markkinahäiriön.

Iso merkitys on toisaalta sillä, että jonkinlainen ratkaisu saadaan ja epävarmuus biomassan käytöstä 2020 jälkeen poistuu. Tällä on aivan keskeinen vaikutus uusien energialaitos- ja tuotantolaitosinvestoinneille.

Tavoite

- lakimuutos on ennakoitava ja hyödyntää mahdollisimman laajasti joustavat menettelyt viranomais-ten kanssa.
- Soveltamisohje selventää epäselviä kohtia direktiivissä kriteerien ja todentamisen osalta

Keinot

- Osallistuminen ja vaikuttaminen kansalliseen toimeenpanoon ministeriöiden kautta.

- Vaikuttaminen Bioenergy European toimeenpano-ohjeeseen

- MMv kirjallinen kuuleminen 26.5.2020
- Soveltamisohjetta valmistelevan konsulttikonsortion työpaja on tulossa kesäkuun alussa (etätilaisuutena).

ENERGIATUKI (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Energiatukea tarvitaan erityisesti uuden teknologian käyttöönoton ja kaupallistumisen edistämiseen, uusiutuvaan lämmöntuotantoon, pienimuotoiseen sähköntuotantoon ja liikenteen biopolttoaineiden käytön lisäämiseen sekä energiatehokkuusinwestointien (sis. sähköinen liikenne ja vetyteknologia) tukemiseen. Määrärahaa voidaan käyttää EU:n strategiseen energiateknologiasuunnitelmaan sisältyvien Suomessa toteutettavien isojen demonstraatiolaitosten tukemiseen. Myös liikenteen biopolttoaineiden ja muiden uusiutuvien energialähteiden tuotannon ja käytön edistäminen tavoitteiden mukaiselle tasolle Suomessa edellyttää energiatukipanosten kohdentamista uuden teknologian pilotointi- ja demonstraatiohankkeisiin sekä polttoaineiden hankinta-, tuotanto- ja käyttöketjujen vaikutusten arviointiin ja vaihtoehtoisten polttoaineiden standardointityöhön.

Vuoden 2020 talousarviossa energiatukea kohdennetaan myös suurten kaupunkien lämmittämisen vähähii-
lisyyttä edistäviin ja erityisesti myös muuhun kuin polttoon perustuviin uuden teknologian pilotointi- ja demonstraatiohankkeisiin. Myöntämisvaltuudesta 30 milj. euroa kohdennetaan hallitusohjelman mukaisesti kivihiilen käyttöä korvaavien investointien tukemiseen.

Tuen päätöksien teko on keskitetty 2015 Pirkanmaan ely-keskukseen ja muutos on hidastanut tukipäätöksien käsittelyaikaa. Vuoden 2017 alusta tukien käsittely siirtyi BusinessFinlandiin (ent Tekes)

Energiatukiasetus on voimassa 2018 – 2022. Se painottaa aiempaa enemmän kilpailullisuutta sekä uutta energiateknologiaa. Toisaalta myös energiajärjestelmän vähähiilisyyys on yksi kirjattu tavoite.

Merkitys

Energiatuki on ollut keskeisin bioenergia-hankkeita edistänyt tukimuoto. Sen rooli vain korostuu, mikäli tuotantotukia vähennetään ja taakanjakosektorille kohdistetaan lisävähennyksiä.

Tavoite

- Varmistaa, että energiatuen myöntämisperusteet ovat bioenergialle edullisia ja että kilpailukyky muihin energiamuotoihin ei tukiperusteiden takia heikkene
- Edistää tukiprosenttien nostamista, mikäli fossiilisen energian matala hintataso jatkuu edelleen
- Edistää riittävää myöntövaltuutta tulevinä vuosina

Keinot

- Kootaan tietoja myöntämisperusteista yrityksiltä ja seurataan, miten valtuuksien käyttö kehittyy
- Tiedotetaan yrityksille ajankohtaisesta tilanteesta ja järjestetään tapaamisia virkamiesten kanssa

- Bery antoi 22.1. lausunnon valtioneuvoston asetuksesta hiilen energiakäyttöä korvaavien hankkeiden investointituen myöntämisen yleisistä ehdoista vuosina 2020–2025

VESIENHOITOSUUNNITELMAT JA YMPÄRISTÖLUVITUS (SALO)

Tilannekuvaus

EU:n vesienhoidon tavoitteet kiristyvät osana muuta vesipolitiikkaa (juomavesidirektiivi, uimavedet, pohjavedet jne.) ja velvoittavuus laajenee ainakin näillä näkymin EU-tuomioistuimen nk. Weser-päätöksen myötä. Tämä heijastuu Suomenkin lainsäädäntöön ja tulkintoihin, kuten taannoinen KHO:n Finnpulp-päätös ja jo vuosia aiemmin turvetuotantoa koskevat lupapäätökset ovat linjanneet.

Viimeistään tänä keväänä on kaikille selvinnyt, että vesienhoitosuunnitelmien velvoittavuus koskee täysimääräisenä turvetuotannon ympäristölupia. Näin yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentymisen mahdollisuus yhdessä muun vesiin vaikuttavana toiminnan tai kuormituksen kanssa johtaa lupahakemuksen hylkäämiseen. Ei siis riitä, että vain luvanvarainen toiminta pääsee tavoitteeseen vaan pitää ottaa huomioon myös samalla valuma-alueella mikä tahansa vesistön fyysiseen, kemialliseen tai biologiseen laatuun mahdollisesti heikentävästi vaikuttava toiminta.

Turvetoimialakohtainen vesienhoidon opas valmistui alkuvuodesta ilman, että toimialaa olisi riittävästi kuultu sen valmistelussa. Lopulliseen versioon jäi monia kohtia, jotka ovat omiaan heikentämään oppaan käyttöarvoa ja ennen kaikkea jotkut epämääräisyydet voivat johtaa lupaehtojen kiristymiseen tai vanhojen lupien avaamiseen YSL 89:n perusteella.

Merkitys

Vesienhoitosuunnitelmat ja niiden toimenpideohjelmat ovat alun perin ja alkuperäisen EU:n vesipuitedirektiivin mukaan olleet yleisiä ja suunnittelua ohjaavia, mutta niihin ei voinut vedota suoraan esim. ympäristölupapäätösten perusteena. Tulevaisuudessa ollaan säätämässä aiempaa tiukemmin siitä, mikä voi estää luvan myöntämisen vesienhoidollisten tavoitteiden vaarantumisen seurauksena edellä kuvatulla tavalla.

Pohjana on vesistöjen tilaluokitus tai tarkemman seurantadatan puuttuessa asiantuntija-arviotu sekä yksittäiset laatutekijät ekologisen tilaluokituksen sisällä. Niiden merkitys korostuu, kun one out, all out -periaate vahvistuu (yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentyminen johtaa suoraan luokan heikkenemiseen). Vesimuodostumien määrittely ja tilatavoitteiden pohjana oleva data on toisaalta katsottu puutteelliseksi oikeudellisesti sitovien päätösten antamiseksi varsinkin silloin, kun datan puute korvataan asiantuntija-arviolla. Tämä jo pelkästään on omiaan aiheuttamaan ristiriitoja eri toimintojen välillä. Mahdollisuus sitoutua yhteisiin toimiin vesienhoitoalueilla on kuitenkin ollut kahdella aiemmalla vesienhoitokaudella kantavana periaatteena.

Tavoite

- vaikuttaa vesienhoidon alueellisissa yhteistyöryhmissä alaa edustavien kautta turvetuotantoa koskeviin toimenpiteisiin ja niiden täytäntöönpanoon muistuttaen ympäristölupavelvoitteiden ensisijaisuudesta ja turvetuotannon edelleen vähenevästä merkityksestä vesien kuormittajana.

- koordinoita vaikuttamista proaktiivisesti ja valmistautua vesienhoidon toimenpideohjelmien päivittämiseen ja toteutukseen Manner-Suomen viidellä vh-alueella, joilla vielä on merkittäviä turvetuotantopinta-aloja.

Keinot

- yhteistyö ja vuoropuhelu muiden järjestöjen sekä suoraan jäsenyritysten asiantuntijoiden kanssa.
- toimialan alueellisen vesienhoidon yhteistyöverkoston avulla hakea järkevää valuma-aluekohtaista toimintatapaa ja auttaa turvetuotannon toimialakohtaisen vh-ohjeen tulkinnassa.
- Toimia aktiivisesti alan vesienhoidon koordinaatiossa siten, että käytännöt yhdenmukaistuvat eri vesienhoitoalueilla ja ne vastaavat turvetuotannon osuutta vesien kuormittajana.

- Virkamiestyönä päivitetty turvetoimialan vesienhoito-opas jäi lausunnoista ja korjausesityksistä huolimatta lopulta monilta osin epätarkaksi.
- Ratkaisevaa on, miten toimialakohtaista vesienhoito-ohjetta lopulta tulkitaan suhteessa ympäristöluvan ehtoihin, etenkin toistaiseksi voimassa olevien vanhojen ympäristölupien osalta. Tältä osin turvevaliokunnan ympäristö- ja resurssivastaavien verkosto tarkkailee tiiviisti näitä tulkintoja ja vaihtaa tietoja myös muiden toimialojen ympäristölupavelvollisten kanssa.
- Elinkeinoelämän järjestöt ovat pohtineet yhteisiä linjauksia vesienhoitosuunnitelmien ja toimenpideohjelmien kasvavaan velvoittavuuteen erityisesti tuoreiden KHO:n päätösten jälkeen. Myös muiden EU-maiden oikeustapauksia ja EU:n tuomioistuimen päätöksiä Weser-casen jälkeen seurataan.

KASVU- JA YMPÄRISTÖTURPEEN SEKÄ RAHKASAMMALEN KERUUN EDUNVALVONTA (SALO)

Tilannekuvaus

Bioenergia ry:ssä on tunnistettu muun kuin energiaturpeen edunvalvonnan kasvavat tarpeet ja toimittu tämän mukaisesti jo kolme vuotta sitten. Turvevaliokunta perusti ”muun kuin energiaturpeen edunvalvontaryhmän” vuoden 2018 alusta. Ryhmän nimeksi on sittemmin muotoutunut ”Suomen kasvualustat ja kuiviketurpeet”. Bioenergia ry tarjoaa hallinnolliset palvelut tälle itsenäisesti toimivalle ryhmälle. Englanninkielinen nimi Growing Media Finland osoittaa kansainvälisen edunvalvonnan painottuvan enemmän juuri kasvualustamateriaaleihin.

Viime kuukausina on havaittu kasvu- ja ympäristöturpeeseen liittyvän viestinnällisen aineiston puutteet. Tähän on perustettu erillinen ”task force”, jonka tehtävänä on konkreettisen suunnitelman ja materiaalin tuottamisen avulla korjata tilannetta jo syksyyn mennessä.

Merkitys

EU:n kiertotalouspaketin osana lannoitevalmisteasetus astui lopullisessa muodossaan voimaan 15.7.2019 (EU 2019/1009, 5.6.). Se tulee implementoida kansalliseen lainsäädäntöön kolmen vuoden kuluessa. Kasvuturpeen edunvalvonnassa akuutisti tärkeimpiä asioita onkin, miten tämä tervetullut, eri maiden lainsäädäntöä yhdenmukaistava ja kilpailuedellytyksiä parantava uudistus viedään Suomessa läpi ja miten onnistutaan vaikuttamaan sen hengessä nk. ankaran/korkean vastuun periaatteen lieventämiseen kasvualustojen valmistuksessa.

Eurooppalaiseen edunvalvontaan liittyy myös luomusertifikaatin soveltamisen epäselvyydet kasvuturpeen kannalta. Rahkasammalen tuotannon lupaavat mahdollisuudet liittyvät taas sen hyväksyttävyyteen sekä Suomessa että laajemmin myös ulkomailla.

EU:n ympäristömerkin, EcoLabelin kriteerien mahdollinen avaaminen, mikäli siihen päädytään EU:ssa, johtaa välittömästi intensiiviseen työhön orgaanisten ja uusiutuvien kasvualustaraaka-aineiden saamiseksi osaksi EcoLabelia. Tässä tehdään tiivistä yhteistyötä Growing Media European kanssa.

Tavoite

Yleistavoite: turvepohjaisten kasvualustojen ja ympäristöturpeen edunvalvonta sekä rahkasammalen keruun edellytysten ja käytön edistäminen.

- Tukea ryhmän jäsenten ja sidosryhmien edunvalvonnallista vuorovaikutusta, edustaa jäseniä yhteisissä asioissa sekä mahdollistaa edun tuottaminen koko toimialalle. Tärkeimpiä yhteistyötahoja ovat viranomaiset, muut toimialaa lähellä olevat järjestöt ja sidosryhmät koti- ja ulkomailla.

- Toimivien suhteiden ja kanavien luominen keskeisten alan toimijoiden ja viranomaisten kanssa.
- Vaikuttaminen ankaran vastuun periaatteen lieventämiseen kasvualustojen valmistamisessa.
- Myönteisen toimintaympäristön luominen rahkasammalen keruuseen ja käyttöön.
- Rahkasammalen keruun vaikutuksia selvittävien hankkeiden koordinointi ja mahdollisen sertifiointin tukeminen
- Kuivike- ja imeytysturvetuotteiden edunvalvonta.

Keinot

- Tiedonkeruun organisointi ja tiedon tuottaminen toimialalta koti- ja ulkomaiseen edunvalvontaan
- EU:n lannoitevalmisteasetuksen edellyttämän kansallisen lannoitevalmistelain uudistamistyön seuranta ja tukeminen sekä vaikutusten arviointi ja soveltamiseen vaikuttaminen (osana tätä MMM:n lannoitevalmistetyöryhmässä toimiminen)
- Yhteydenpito GME:n ja muiden eurooppalaisten toimijoiden kanssa
- RPP-sertifiointin koordinaatio eri toimijoiden välillä
- Kasvualustan ”elävyyden tulkinta” ja miten vaikuttaa esim. rahkasammaleen kohdalla
- Rahkasammaleen keruun ilmastovaikutusten selvittämiseen liittyvän koordinaatiorahkekeen edistäminen sekä muiden sammalen hyödyntämiseen liittyvien selvitysten edistäminen eri toimijoiden kesken
- Rahkasammalen keruuperiaatteiden ja -ohjeiden jatkuva päivittäminen, mahdolliseen sertifiointiin valmistautuminen, keruukauden 2020 valmistelut
- Viestinnällisen materiaalin tuottaminen ja päivittäminen
- Sivuston www.kasvualusta.org ylläpito.

HIILENSIDONTA JA SIDONTATEKNOLOGIAT (LAAJALAHTI)

Tilannekuvaus

Hallitusohjelmassa on linjattu, että koko maankäyttösektorille (LULUCF) luodaan kokonaisvaltainen ilmasto-ohjelma. Maankäyttösektorin hiilinielun kehityksellä ja ilmasto-ohjelmalla on suuri merkitys siihen, saavuttaako Suomi Marinin hallituksen keskeisen tavoitteen hiilineutraaliudesta 2035. Hallitusohjelmassa on myös linjattu, että maankäyttösektori tulee ilmastolain piiriin. Sen päivitys on käynnistynyt ja hallituksen esitykseen pyritään 2021 alussa.

Merkitys

Nielupolitiikalla on suoria vaikutuksia bioenergian tarjontaan. Toisaalta hyvä nielupolitiikka voi tukea yritysten ja maanomistajien liiketoimintaa.

Tavoite

- Varmistaa, että mahdolliset hiilinieluja ja -varastoja koskevat politiikkatoimet ovat tarkoituksenmukaisia, hyvin kohdennettuja, kustannustehokkaita ja bioenergiasektorin kannalta mahdollisimman hyviä.
- Pyritään vaikuttamaan suoraan valmistettavaan nielupolitiikkaan.

Keinot

- Seurataan aktiivisesti hiilensidontaan liittyvää keskustelua ja aiheeseen liittyviä hankkeita.
- Osallistutaan tapahtumiin.

- Tapaamiset virkamiesten kanssa.

- Ilmastolain uudistuksen kevään kuulemisien [yhteenveto](#) julkaistu. Kuulemiset jatkuvat syksyllä. Esitys uudistuksesta alkuvuonna 2021.
- MMM:n selvitys kompensatiojärjestelmistä ja mahdollisesta valtion omasta järjestelmästä tukea hiilensidontaa. Selvityksen kilpailutus kevään aikana, tuloksia vuoden 2021 keväällä.
- EU:n kiertotaloussuunnitelman osana tulossa sääntökehikko päästövähennysten sertifiointiin vuoteen 2023 mennessä. Myös teknologiat saatava mukaan.
- Hiilinielut ja hiilensidonta -verkosto kokoontui 14.5.2020 aiheena vapaaehtoiset päästökompensaatiomarkkinat.
- Verkosto mukana negatiivisten päästöjen teknologioita käsittelevässä [NET RAPIDO](#) -tutkimushankkeessa sidosryhmänä. Hanke mukana myös lokakuun 2020 Bioenergiapäivässä.

LUONNONSUOJELULAIN UUDISTUS JA SOIDEN LUONNONTILAISUUSLUOKITUS (SALO)

Tilannekuvaus

Vaativaan ja pitkään luonnonsuojelulain uudistamisprosessiin lähdettiin alkuvuodesta 2020 avaamalla yleinen kuuleminen ja palautteen keruu eri tarpeista LsL:n avaamiseen liittyen. Uudistamiseen ovat antaneet eväitä mm. valmistuneet uhanalaisarvioinnit, kansalliset ja kansainväliset monimuotoisuustavoitteet ja -strategiat, vesienhoidon tuleva ohjelmakauden tavoitteet, ilmastopolitiikka sekä erilaiset paineet metsien käytössä. Uudistustyön valmistelua ja keskustelua sekä vapaaehtoisia toimia, kuten METSO-ohjelman mahdollista laajentumisesta turvemaille seurataan tiiviisti yhteistyössä muiden järjestöjen, kuten Metryn ja MTK:n kanssa.

Merkitys

Vaikka LsL:lla ei ole toistaiseksi samanlaista merkitystä luvanvaraisille toimialoille kuin ympäristönsuojelulla, niin sen avaamisella voi olla paljonkin merkitystä elinkeinotoiminnalle ainakin metsien käytön osalta. Tärkeää on pitää kiinni LsL:n periaatteesta, että se kohtelee lähtökohtaisesti kaikkia toimialoja tasapuolisesti, ja lain perusteella suojelualueiksi lunastamisesta tulee maksaa korvaus.

Uhanalaiskartoituksen merkitys liittyy ympäristöluvitukseen ja vaadittaviin luontoselvityksiin eriasteisesti suojeltujen lajien osalta. Jos tulee uusia lajeja tai joitakin lajeja siirtyy ”silvälläpidettäviin tai kokonaan suojelustatuksen ulkopuolelle, niin tällä on käytännön heijastusvaikutuksia ympäristölupaharkinnan vaatimiin selvityksiin. Lajien uhanalaisluokitus muuttuu koko ajan, ja se näkyy LsL:ssa selvitysvelvoitteiden kasvamisena. Vallalla olevan varovaisuusperiaatteen tulkinnan mukaisesti lajien ja elinympäristöjen suojeluvaateet todennäköisesti kasvavat.

Tavoite

Tavoitteena on tarkkailla, miten uhanalaisarvioinnissa ja aikanaan LsL:n uudistuksessa uhanalaisten avoimia elinympäristöjä ja kosteikkoja vaativien lajien ja -luontotyyppien merkitys mahdollisesti nousee sekä vaikuttaa vaadittavien selvitystenärkevään tasoon.

LsL:n yleisperiaatteita laadittaessa ja kertoelmaosaa muotoiltaessa on kiinnitettävä huomiota sanamuotoihin ja rajauksiin. Tavoitteena tulee olla mahdollisimman yksiselitteiset kirjaukset, jotta myös lain vaikutuksia pystytään ennakoimaan.

Keinot

- Yhteydenpito YM:öön ja läheisiin järjestöihin, joille uhanalaisarviointi ja LsL:n uudistus ovat merkittäviä.

- Määrittää turvevaliokunnan ja alan ympäristöasiantuntijoiden linjaamalla tavalla tarkemmat vaikuttamistoimenpiteet heti, kun LsL-valmistelu konkretisoituu ja eri foorumeilla osallistuminen lähikuu-kausina on mahdollista.
- Kartoittaa mahdolliset muutostarpeet ja kustannukset LsL:n perusteella vaadittaviin luontoselvityk- siin.

LsL:n uudistamisen alkaessa arvioidaan sen merkitystä yleisesti Bioenergia ry:n ja etenkin metsien käy-
tön kannalta.

- Uhanalaisarviointi lajien osalta (Punainen kirja lajien uhanalaistumisen osalta julkaistiin 8.3.2019) ei tuottanut yllätyksiä, turvetuotanto ei nykyisellään ole uhka monimuotoisuudelle. Ko-
konaistilannetta on käsitelty viimeksi alan ympäristöasiantuntijoiden kokouksessa 27.4.2020.
- On todennäköistä, että luonnonsuojelulain uudistamisella on merkittäviä suoria tai välillisiä vaiku-
tuksia metsätaloudelle ja -energialle, joten tämän edunvalvonnan osa-alueen tärkeys ja laajuus
korostuu huomattavasti aiemmasta. Tämä voi vaatia edunvalvonnallisen prioriteetin nostamista
ehkä jo ensi syksynä?

Seurattavat hankkeet

Seurattaviksi hankkeiksi ja niiden vastuushenkilöiksi on määritelty:

Hanke	Aikataulu	Vastuushenkilö
Kansainväliset ilmastoneuvottelut	jatkuva	Harri Laurikka
EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan)	jatkuva	Erika Laajalahti
EU: Biodiversiteettistrategia	komission esitys 20.5.2020	Harri Laurikka
Kotimaa: Maakuntakaavoitus	jatkuva	Hannu Salo

YK: KANSAINVÄLISET ILMASTONEUVOTTELUT (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Joulukuussa 2015 YK:n ilmastoneuvotteluissa Pariisissa päästiin sopimukseen vuoden 2020 jälkeistä aikaa käsittelevästä uudesta ilmastopimuksesta. Pariisin sopimus tuli voimaan 4.11.2016. Ilmastopimukseen 197 osapuolesta 187 on ratifioinut eli vahvistanut sopimuksen. EU ratifioi sopimuksen 5.10.2016 ja Suomi 14.11.2016. Kaikki maailman maat ovat joko allekirjoittaneet tai jo ratifioineet sopimuksen - ainoastaan Yhdysvallat on 4.11.2019 ilmoittanut, että aikoo irrottautua sopimuksesta 4.11.2020. Pariisin sopimuksen säännöistä sovittiin COP24 -kokouksessa Puolan Katowicessa 3. – 14.12.2018. Madridin kokouksessa yritettiin sopia etenkin markkinamekanismeista, mutta siinä epäonnistuttiin.

Merkitys

Kv. ilmastopolitiikka vaikuttaa globaalisti puhtaan teknologian – myös bioenergiateknologian – kysyntään ja päästövähennystoimet aiheuttavat kustannuksia teollisuudelle. Neuvotteluissa käsitellään lisäksi erityisesti maankäyttösektorin päästölaskentaan liittyviä kysymyksiä, joilla voi olla EU:n politiikan kautta suoria vaikutuksia Suomen bioenergiasektoriin.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan Pariisin sopimuksen toimeenpanoon
- Ymmärtää vaikutukset EU:n politiikkaan
- Vaikuttaa bioenergian näkyvyyteen ilmastoneuvotteluiden toimeenpanoon liittyvissä sivutapahtumissa

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (World Bioenergy Association, Bioenergy Europe) kanssa
- Tehdään yhteistyötä kotimaisten tahojen kanssa
- Tapaamisia virkamiesten kanssa

- Seuraava ilmastokokous siirrettiin koronavirukseen vuoksi vuodelle 2021. Maailmanlaajuiset päätöt ovat tippumassa vuonna 2020 arvioiden mukaan n. 4-7 %.

EU: BIODIVERSITEETTISTRATEGIA (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

EU-komissio esitteli 20.5.2020 biodiversiteettistrategian, joka on osa komission vihreän kehityksen ohjelmaa (ns. Green Deal). Strategian käsittely alkaa EU-elimissä ja Suomi tulee muodostamaan siihen oman kantansa. Strategian mukaan vuonna 2020 julkaistaan bioenergian kysyntää ja tarjontaa EU-tasolla ja maailmanlaajuisesti käsittelevä raportti, jonka perusteella tullaan arvioimaan, vaatiiko uusiutuvan energian direktiivi (RED2) päivityksiä. Strategia esittää bioenergian osalta, että kokopuun ("whole trees") sekä ruoka- ja rehukasvien energiakäyttö "tulee minimoida". Kestävä bioenergia tunnustetaan kuitenkin samalla edistettäväksi asiaksi.

Merkitys

Vuonna 2018 valmiiksi neuvoteltu uusiutuvan energian direktiivi (RED2) oli Beryn edunvalvonnassa kärkihanke. Sen kansallinen toimeenpano on nyt käynnissä ja valmista pitäisi olla kesään 2021 mennessä. Nyt esitelty biodiversiteettistrategia saattaa johtaa RED2-direktiivin avaamiseen samaan aikaan, kun edellisten muutosten toimeenpano on juuri saatu vietyä Suomen lainsäädäntöön. RED2-direktiivin avaaminen saattaa liittyä myös EU:n 2030-päästötavoitteen kiristämiseen, joka julkaistaan syksyllä 2020. Strategian linjaus kokopuun minimoinnista on toimialalle vahingollinen, sillä siihen sisältyy epätarkoituksenmukaisen lisäsääntelyn riski.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan strategian toimeenpanoon
- Seurata vuonna 2020 julkaistavan komission raportin valmistelua ja viestintää sekä analysoida sen tulokset

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (Bioenergy Europe) kanssa
- Tehdään yhteistyötä kotimaisten muiden järjestöjen ja päättäjien kanssa
- Vaikutetaan Suomen kantaan ja tavataan virkamiehiä

- Bery pyrki kevään aikana viestimään strategian bioenergiaa koskevien kohtien ongelmista ja kommentoi strategiaa tiedotteessa 20.5.

EU: BIOENERGIAN TUTKIMUSRAHOITUS JA EUROOPAN STRATEGINEN ENERGIATEKNOLOGIASUUNNITELMA (SET-PLAN) (LAAJALAHTI)

Tilannekuvaus

Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) on yli EU-28:n ulottuva (mukana myös NO, CH, IS, TU) ulottuva verkosto, joka pyrkii parantamaan yhteistyötä energiateknologian kehittämisessä. Mukana on 9 eurooppalaista innovaatio- ja teknologia-alustaa (European Technology and Innovation Platforms, ETIP). Nämä ovat tuottaneet julistuksia, joista yksi käsittelee bioenergiaa (liikenteen biopolttoaineet + stationäärinen bioenergia). Bioenergia on jaoteltu eri kategoriaan kuin muut uusiutuvat. Bioenergiaa koskeva [julistus](#) julkistettiin 16.11.2016. Bioenergiaosion [toimeenpanosuunnitelma](#) hyväksyttiin 13.6.2018. VTT:n Antti Arasto toimii ETIP Bioenergy:n varapuheenjohtajana.

Merkitys

Kyse ei ole lainsäädännöstä eikä suunnitelmalla jaeta lisää rahaa. SET-plan vaikuttaa siihen, miten jo allokoituja tutkimusrahoja (mm. NER300, 400/450, InnovFin, HorizonERAnet) jaetaan. SET-Planissa asetuilla tavoitteilla voi olla merkittäviä vaikutuksia biopolttoaineisiin liittyvään sääntelyyn epäsuorasti. ETIP Bioenergy:n toimeenpanosuunnitelma kattaa 104 mrd euron kumulatiiviset investoinnit demo- ja laajennuslaitoksiin ja 2,3 miljardin euron investoinnit kehitykseen vuoteen 2030 mennessä. Suomen valtion 2018 budjetissa energiatukeen on varattu 55 miljoonaa euroa ja määrärahaa voidaan käyttää EU:n strategiseen energiateknologiasuunnitelmaan sisältyvien Suomessa toteutettavien isojen demonstraatiolaitosten tukemiseen.

Tavoite

- Seurataan asian etenemistä

Keinot

- Tapaamiset virkamiesten ja muiden alan toimijoiden kanssa

- Osallistuminen tapahtumiin ja infotilaisuuksiin

- Horizon European hakukuulutuksien valmistelu on käynnissä ja ensimmäiset haut aukeavat mahdollisesti joulukuussa 2020.
- EU:n innovaatorahasto [Innovation Fund](#) tukee vähähiilisten teknologioiden markkinoille tuloa. Ensimmäinen hakukierros käynnistyy kesäkuussa 2020. Rahoitusta tarjolla 10 miljardia EUR. Ensimmäisen haun keskiössä ovat suuret demot (yli 7,5 milj. kustannukset) liittyen uusiutuvaan energiaan, CCS- ja CCU-projekteihin, teollisuuteen tai energian varastointiin.
- Vuotuinen SET-Plan conference järjestetään 23.-24.11.2020 Berliinissä.

MAAKUNTAKAAVOITUS (SALO)

Tilannekuvaus

Valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) merkitys muuttui turvetuotannon osalta ja vapautti maakuntien kaavoittajia. Tilanne on vakiintunut eikä maakuntakaavoja enää YM:ssä vahvisteta. Turvetuotannon ja bioenergian kannalta VAT:t ovat linjassa mm. parlamentaarisen energia- ja ilmastokomitean laatiman Tiekartan 2050 kanssa.

Jatkossa YM:n Suot ja turvemaat maakuntakaavoituksessa –ohje antaa kaavoittajille käytännön linjauksia turvetuotannon sijainninhjaukseen ja vaadittaviin selvityksiin samalla. Eteneminen kuitenkin riippuu osaltaan aluehallinnon uudistumisesta. Aluehallinnon uudistus ja maakuntien tarve säästää vähemmän tärkeissä kaavaselvityksissä johtaa siihen, että aluevarausmerkinnän käyttö vähenee turvemaiden maankäytön suunnittelussa turvetuotantoalueiden ja muiden erillisselvityksiä vaativien maankäyttömuotojen osalta.

Vaikuttaminen liittyy jatkossa maankäyttöä rajoittavien epämääräisten merkintöjen perusteiden selvittämiseen sekä soiden luonnontilaisuusasteikon soveltamiseen, josta aiemmin tässä katsauksessa on todettu. Luonnontilaisuusluokituksen soveltaminen on edelleen hyvin kirjavaa, erityisten luonnonarvojen nostaminen perusluokitukseen on häilyvää ja yleensä toimialan ja maanomistajien kannalta maankäyttöä rajoittavaa, mikä johtaa helposti korvauksettomaan suojeluun. Kaavoitus näyttää tukeutuvan siihen yhä enemmän erillisselvitysten sijaan varsinkin niissä maakunnissa, joissa turvemaita on keskimääräistä vähemmän. Suunta on viime aikoina ollut saattaa luonnontilaisuusluokan 2 soita pois kaavojen turvetuotannon aluevaraus- tai vyöhykemerkinnöistä sekä vaatia perusteluita epämääräisen S-merkinnän ("mahdollinen suojelukohde") käytölle ja siirtää niitä sitoviksi SL-merkinnöiksi (esim. Kymenlaakson maakuntakaavaehdotus).

Merkitys

Suot ja turvemaat maakuntakaavoituksessa -ohje linjaa jatkossa varsin pitkälle maankäytön suunnittelua ja heijastuu turvetuotannon ympäristölupaharkintaan. Muuttuva aluehallinto ja uudelleen muotoutuvat käytännöt ovat lisänneet tämän edunvalvonnan osa-alueen merkitystä. Edelleen on tarve myös seurata, miten luonnontilaisuusluokitus ja etenkin GTK:n digitaalinen soiden luonnontilaisuusluokan rajausaineisto heijastuvat luvitukseen.

Tavoite

Jatkaa suoraa vuoropuhelua maakuntien kaavoittajien kanssa, osallistua näiden järjestämiin tilaisuuksiin ja päästä linjaamaan kannanottoja yhdessä läheisten sidosryhmien, kuten MTK:n, ET:n, EK:n ja yrittäjäjärjestöjen kanssa.

Keinot

- Vaikuttaa Suot ja turvemaat maakuntakaavoituksessa -ohjeen soveltamiseen niin, että siinä otetaan huomioon pitkän tähtäyksen energia- ja luonnonvarojen käytön poliittiset linjaukset.
- Osallistua aktiivisesti ja pitkäjänteisesti maakuntien kaavoitustyöhön. Aktiivista hakeutumista ja pysyvää osallistumista työryhmiin ei kuitenkaan tehdä resurssien puuttuessa vaan tullaan näihin kertaluonteisesti asiantuntijoina.
- Lausua pyydettyäessä turvetuotantoa sisältävistä tai sivuavista vaihemaakuntakaavoista sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmista.

- Annettu jäsenyrityksille ja sidosryhmille turvetuotannon sijoittumista koskevia neuvoja ja kannanottoja. Pidetty yhteyttä kaavoittajiin viimeksi Kymenlaaksossa ja Pohjanmaalla
- YM:n asettaman turvetuotannon ympäristön- ja luonnonsuojelun kansallisen koordinaatioryhmän työ ja ohjeistuksen kehittäminen jatkuu
- Maakuntakaavatyön merkitys turvetoimialan kannalta vähenee edelleen tulevaisuudessa. Sen sijaan metsien käyttöä rajaavia epämääräisiä merkintöjä on syytä seurata (esim. Kymenlaakson tuore maakuntakaavaesitys).